

SIKKERT ANLEGG – ALLES ANSVAR

Trygge lokalsamfunn nettverksmøte
22.11.

Alice C. Boyd, prosjektleder, BPI

BAD
PARK
og **IDRETT**

SIKKERT ANLEGG

– ALLES ANSVAR

– Ansvarsforhold, lover og regler

– Risikoanalyse

- Hvilke risikoer?
- Sannsynlighet
- Prioritering

– Handlingsplan

- Systematisering – hvordan?
- Driftsrutiner – dokumentasjon

Trygge
lokalsammfunn's
metode

– Tips utvalgte typer anlegg

BAD
PARK
og **IDRETT**

Ansvarsforhold – ALLE TYPER ANLEGG

- Hvem «eier» anlegget? Flere eiere? (IKS)
- Hvem representerer eier?
- Anleggseier;
 - Kommunen:
 - Avd. leder
 - Rektor
 - Idrettslaget (eier/driftskontrakt ?)
 - Daglig leder
 - Styret

Ansvarsforhold forts.

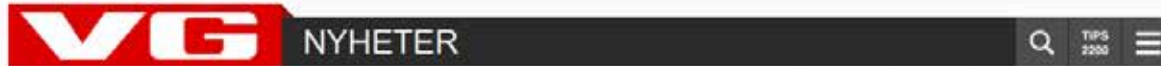
- Hvem har ansvaret?
- Anleggseierens/**drifters**
(kommunen/idrettslaget/borettslaget)
generelle ansvar når det ikke er en
leietaker/arrangør:
 - Sikring av anlegget
 - **Eliminere kjente risikoer**
 - Tilsyn/kontroll
 - Vedlikehold
 - HMS

Ansvarsforhold forts.

- Hvem har ansvaret?
- Leietaker/Arrangør
(skole/idrettslag/leietaker/barnebursdag/
events)
 - Ansvaret **må** reguleres i avtale
 - Anleggseier/**drifter** er ansvarlig for vedlikehold, ettersyn av anlegget og teknisk standard
 - Arrangøren er ansvarlig for at de nødvendige sikringstiltakene er gjort, og følges.

Case: Ulykke m/håndballmål Nannestad

Vektklubb MinMote Godt VGD Helt Normalt Dine Penger E24 Mittanbud Pent Rabattkode Hei Alice Boyd Logg ut

< Nyheter

Innensiks Utennisk Siste 48t Meninger

7-åring døde: Slik skulle håndballmålet vært sikret

** Gutter 7 forberedte seriespill

** Kan ha vært 80 vitner

SIKRET: To bolter som skrues gjennom stålbeslag i gulvet sikrer ifølge produsenten dette håndballmålet i Nannestadhallen mot velting. Onsdag ettermiddag fikk en syvåring målet i hodet. Han døde senere av skadene.

Foto: FRODE HANSEN, VG

Av TANJA WIBE-LUND, MONICA BRING ESTENSEN, HANNA HAUG RØSET og FRODE HANSEN (FOTO)

(VG) 24.01.2015 10:04 - oppdatert 24.01.2015 10:05

Siste saker fra Nyheter

Aftenbladet: Makabert likunn i Sverige 23 minutter siden

BAD
PARK
IDRETT

Case: Ulykke m/håndballmål Nannestad

- Gutt 7 år døde på håndballtrening
- Dødsfallet etterforsket – håndballmålene var ikke sikret
- Nannestad kommune idømt bot kr 50.000
- Begrunnelse: Ikke gitt tilstrekkelig opplæring i bruk av utstyret

- Konsekvenser?
 - Nannestad kommune, gjennomgått alle rutiner.
 - Trh kommune hasteinnkalte alle driftsledere, og idrettslaghåndballmål som manuelt måtte festes er byttet ut til vegghengte mål.

Løsningene: strakstiltak

Løsning: Ut av produsentrolla...

Lover og regelverk

- Mange lover og regler å forholde seg til – ikke ett felles lovverk for f. eks idrettsanlegg.
- Man må forholde seg til:
 - Lover
 - Forskrift
 - Standarder

Lover: Produktkontrolloven

- Den som tilvirker (lager), innfører (importerer), bearbeider, omsetter (selger), bruker behandler produkt skal vise aktsomhet og treffe rimelige tiltak for å forebygge og begrense helseskade
- § 3 AKTSOMHETSPLIKT

Lover: Plan- og bygningsloven

- Plan- og bygningsloven gir det samlede rammeverket for planlegging og byggesak.
- Skal sørge for gode og effektive bygge og saksbehandlingsprosesser og gi et regelverk som sikrer en varig og god kvalitet i boliger og bygg

Lover: Internkontroll

Definisjon:

- Å utføre en oppgave/arbeid korrekt til rett tid med dokumentasjon på at det er gjennomført.
- Systematiske tiltak som skal sikre at virksomheten planlegger, organiserer, utfører og vedlikeholder sine aktiviteter i samsvar med gjeldende regelverkskrav.

(www.regelhjelp.no)

Lover: Internkontroll forts.

§ 5. Innholdet i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet. Krav til dokumentasjon

Internkontrollen skal tilpasses virksomhetens art, aktiviteter, risikoforhold og størrelse i det omfang som er nødvendig for å etterleve krav i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen.

Internkontroll innebærer at virksomheten skal:	Dokumentasjon
1. sørge for at de lover og forskrifter i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen som gjelder for virksomheten er tilgjengelig, og ha oversikt over de krav som er av særlig viktighet for virksomheten	-
2. sørge for at arbeidstakerne har tilstrekkelig kunnskaper og ferdigheter i det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, herunder informasjon om endringer	-
3. sørge for at arbeidstakerne medvirker slik at samlet kunnskap og erfaring utnyttes	-
4. fastsette mål for helse, miljø og sikkerhet	må dokumenteres skriftlig
5. ha oversikt over virksomhetens organisasjon, herunder hvordan ansvar, oppgaver og myndighet for arbeidet med helse, miljø og sikkerhet er fordelt	må dokumenteres skriftlig
6. kartlegge farer og problemer og på denne bakgrunn vurdere risiko, samt utarbeide tilhørende planer og tiltak for å redusere risikoforholdene	må dokumenteres skriftlig
7. iverksette rutiner for å avdekke, rette opp og forebygge overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse-, miljø- og sikkerhets- lovgivningen	må dokumenteres skriftlig
8. foreta systematisk overvåkning og gjennomgang av internkontrollen for å sikre at den fungerer som forutsatt	må dokumenteres skriftlig

Andre aktuelle lover:

- Arbeidsmiljø
- Grannelova
- El-sikkerhet
- Brann og eksplosjonsvern
- Forurensning
- Diskriminering og tilgjengelighetsloven
- Lekeplassforskriften

Standarder: Norsk Standard

- NS 3420 Z-J: Beskrivelsestekster for bygg, anlegg og installasjoner - Del Z: Drift og vedlikehold
 - Omhandler bl.a.
 - Innendørs idretts- og aktivitetsanlegg (under utarbeidelse)
 - Utendørs idretts- og aktivitetsanlegg: SOMMERDRIFT
 - Utendørs idretts- og aktivitetsanlegg: VINTERDRIFT
- NS EN 15288: Svømmebasseng
 - Sikkerhetskrav for design (del 1)
 - Sikkerhetskrav til drift (del 2)

Risikoanalyse

- Vurdere sannsynlighet for at noe kan inntreffe
- Vurdere konsekvens ved utfall
 - Type anlegg/apparat?
 - Hva skal kontrolleres?
 - For hvem skal vurderingen gjelde?
 - Barn utfører organisert aktivitet ledet av voksen?
 - Uorganisert aktivitet?
 - Hvilke hendelser kan inntreffe?
 - Hva er mulig utfall?
 - Er vi kompetente til å utføre/kontrollere selv?
 - Hvordan passer det med allerede eksisterende driftsplaner?

Risikoanalyse forts.

- **Hvem** skal foreta vurderingen?
- Vurderingen **skal** gjøres i samarbeid med;
 - Ledelse
 - Enhetsleder
 - Styret/styreleder
 - Daglig leder
 - Ansatte
 - Verneombud
 - Personell
 - Vaktmester
 - Driftsansvarlig

Risikoanalyse forts.

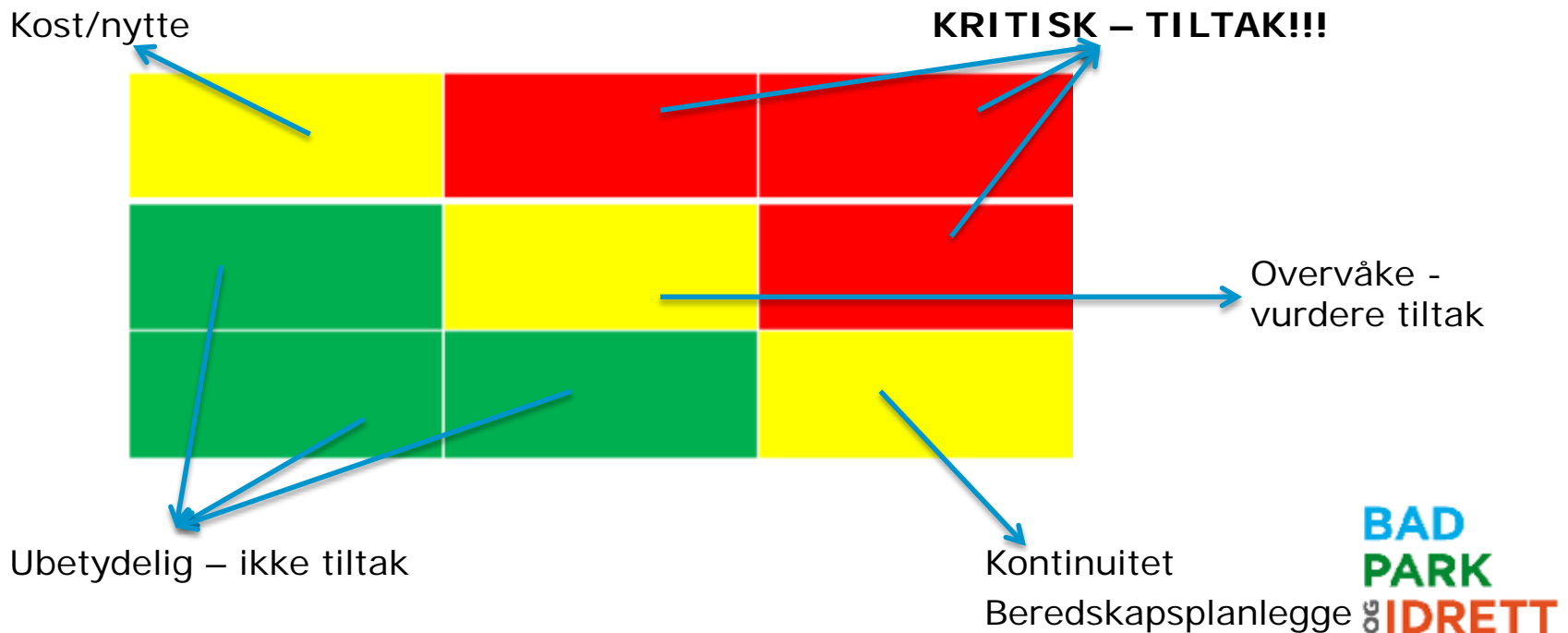
- **Hva** skal vi vurdere?
 - Uteområder
 - Inneområder
 - Bygninger
 - Strukturer
 - Utstyr
- **Hvordan** skal vi vurdere?
 - Bruk av romplaner, utomhusplaner
 - Arealplaner, tekniske landskapsplaner
 - Arkitektplaner
 - Helhet – detaljnivå?

Risikoanalyse **Konsekvens/sannsynlighet**

Konsekvens/ sannsynlighet	1 Ufarlig	2 En viss fare	3 Farlig	4 Kritisk	5 Katastrofalt
5 Svært sannsynlig				STOR RISIKO	
4 Meget sannsynlig					
3 Sannsynlig			MIDDELS RISIKO		
2 Mindre sannsynlig		LITEN RISIKO			
1 Lite sannsynlig					

Risikoanalyse forts.

- Prioriter etter risiko

Risiko - konsekvenser?

**BAD
PARK
OG IDRETT**

Risiko?

Handlingsplan

- En handlingsplan er systematisering i hverdagen
- Et verktøy til å følge opp internkontroll, fornuftig drift, beredskapsplaner
- Skaper rutiner som gjør hverdagen enklere for vaktmester/styret
- Ting som skjer ofte **skal** vi ha fokus på
- Alltid være på alerten når det er **få** i anlegget eller rundt omkring
 - det er ofte da ulykkene skjer

Handlingsplan forts.

- Hva? Se risikoanalysen
- Ansvar – hvem? Må det opplæring til?
- Budsjett
 - Kan det løses innenfor ordinære rammer?
 - Ekstra bevilgninger?

Handlingsplan forts.

- Frist – Når? Se risikoanalysen
 - 1. gang?
 - Årlig
 - Halvårlig
 - Månedlig
 - Ukentlig
 - Daglig
 - Hvilke dager
 - Tidspunkt på døgnet?
- Ta frem handlingsplan jevnlig (1-2 g/år)

Rutiner for ettersyn av anlegget

Beskrivelse	Intervall	Ansvarlig
Rutinemessig visuelt ettersyn	Ukentlig??	Hvem: Styreleder/HMS ansvarlig/andre Hva: Følg sjekkliste for visuelt ettersyn Dok. Initialer på signaturliste
Funksjonsettersyn	Kvartalsvis	Hvem: Firma NN? Hva: Etter anbefalinger i Norsk Standard Dok. Rapport fra Firma NN
Årlig Hovedettersyn	Årlig	Hvem: Firma NN? Hva: Etter anbefalinger i Norsk Standard Dok. Rapport fra Firma NN

1. Rutinemessig visuelt ettersyn

- Skal identifisere opplagte farer som kan skyldes hærverk, bruk, slitasje eller værforhold.
 - Ødelagte deler
 - Hindringer i sone
 - Glass
 - Sprøyter
 - Avføring

2. Funksjonsettersyn

- Detaljert tilsyn med sikte på å undersøke utstyrets funksjon og stabilitet, særlig med hensyn til slitasje.
 - Festemidler
 - Bevegelige deler
 - Konstruksjon

3. Årlig hovedettersyn

- Gjennomføres med sikte på å fastslå det generelle sikkerhetsnivået til utstyr, fundamenter og underlag i hht. Norsk Standard NS 3420, del ZJ
- I tillegg:
 - Endringer etter vurdering av sikkerhetstiltak
 - Virkning av værforhold
 - Forekomst av råte/rust
 - Endringer som følge av reparasjoner
 - Tilføyelse/utskifting av deler

Sikkerhet på lekeplasser forts.

Med lekeplass mener: Et hvert areal, opparbeidet eller naturlig, som er tilgjengelig og som er tilrettelagt for barns lek. Se **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr**.

Dette er det du tenker på:

- Lekeplassen i hovedsak, inkludert leger, dekk og barnebeger like langt som offentlige lekeplasser.
- For en lekeplass må tenke på at lekeplassen er offentlig tilgjengelig, og kan bli brukt av alle til alle tidspunkt eller gjennom hele året.
- Lekeplassen skal være tilrettelagt for alle barn og voksne brukere på plass.
- Når det gjelder offentlige leger, til utstyr på lekeplassen, kan vi henviser til:
 - **Produktkontrollen:** Etter de viktigste kontrollene er at de sørger for sikkerhet, og gjør de nødvendige saker skal bli for å beskytte og begrense helsefarene.
 - **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr:** Forskriften skal sikre at lekeplassen, lekeplassutstyr, utrustning, utstyret og utrustning.
- Gjeldende standarder: NS 1170 og NS 1177 gir en god beskrivelse av lekeplassutstyr, og gjør det mulig å kontrollere sikkerheten ved utstyret i etterkant.
- Legg merke til at på noen områder gjelder det samme som i **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr** over i standarden:
 - Her i standard:
 - Hvert utrustning, utført, beting og ferdig
 - At innlagt lekeplassutstyr og ferdig utført er utrustning, og at utrustning for produktet er ferdig.
 - At lekeplassutstyr er utrustning i det utrustning.
 - At lekeplassen er ferdig utrustning utrustning til utrustning på utrustning.

Var spesielt oppmerksom på:

- At lekeplass utstyr som installert er utrustning følger med utrustning sikkerhetsutrustning:
 - Hvor ofte sjekkes?
 - Er det utrustning som er utrustning?
 - Utrustning?

- Utstyr som innebærer spesiell risiko
- Løst utstyr?
- Bygge selv?
- Rehabiliterer – bygge ny?
- Reparasjoner - vedlikehold

Sikkerhet på lekeplasser forts.

Med lekeplass mener: Et hvert areal, opparbeidet eller naturlig, som er tilgjengelig og som er tilrettelagt for barns lek. Se **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr**.

Dette skal du tenke på:

- Lekeplassen i hovedsak, installasjonen, dekket og barnefaglig fag kompetanse tilgjengelig lekeplassen.
- Før en lekeplassen må tenke på at lekeplassen er offentlig tilgjengelig, og kan bli brukt av alle til alle tidspunkt eller gjennom hele året.
- Lekeplassen skal være tilrettelagt for alle barn og ungdommer som bruker plassen.
- Når det gjelder offentlige leser, til sikkerhet på lekeplassen, kan vi nevne til:
 - **Produktkontrollen:**
 - Etter de viktigste kontrollene er at de som er i nærheten av sikkerhet, og gjør de sikkerhet er et skil for å hindre og begrense helsekader (K2).
 - **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr:**
 - Beskrive aktuelle leser til lekeplassen, lekeplassutstyr, installasjon, utstyret og vedlikehold.
 - Gjeldende standarder NS 1170 og NS 1172 gir en god beskrivelse av lekeplassutstyr, og gjør det mulig å kontrollere sikkerheten ved utstyret i etiskhet.
 - Legg merke til at på noen områder gjelder det utgangspunktet **Forskrift om sikkerhet ved lekeplassutstyr** over i standarden:
 - Her i standard:
 - Hvert installasjon, betong og jern
 - At installasjon lekeplassutstyr og installasjon er utstyret, og at sikkerhet for produktet er tilgjengelig.
 - At lekeplassutstyr er installert i et utstyret.
 - At lekeplassen er forberedt på å bli installert i et parkeringsplass utstyret.

Var spesielt oppmerksom på:

- At lekeplassen er installert i et utstyret, og at sikkerhet ved installasjon utstyret:
 - Hvor høyt utstyret?
 - Er det installert i et utstyret?
 - Utstyret?

- Vanlige feil:
 - Farlige åpninger (snorfeste, hodefeste feste av kropp)
 - Fingerfeste
 - Klemme- og knuseskader
 - Fallunderlag og for kort avstand mellom de ulike elementene
 - Råte, materialskader og slitasje
 - Løst materiell (snorer, hoppetau)

Vann i anlegg

- Omfatter ulike typer anlegg
 - Vassdrag, brønn, basseng, springvann
- Vassdrag – vannressursloven
- Brønn – plan og bygningsloven
- **VIKTIG:** anleggseier klargjør hva slags type anlegg man bygger/drifter/forvalter

Generelt

Vann i anlegg kan omfatte ulike typer anlegg som f.eks. vannledningsnettverk eller vannledningsnettverk med forskjellige vannførings, drenerings og springvann. Det vil bli forklart i senere deler av rapporten. Det vil bli forklart i senere deler av rapporten. Det vil bli forklart i senere deler av rapporten. Det vil bli forklart i senere deler av rapporten.

Eier av anlegget

- For det juridiske ansvaret for anlegget
- skal være for at forvaltning av anlegget skal være forvaltning av anlegget og at i lov.
- påkrevd å gjøre en miljø- og sikkerhetsanalyse av anlegget
- skal utføres av eier eller av et offentlig ansvarlig firma for anlegget med tilgjengelig informasjon til bruk av anlegget.
- anlegget skal være forvaltning av anlegget
- anlegget skal være forvaltning av anlegget
- anlegget skal være forvaltning av anlegget
- anlegget skal være forvaltning av anlegget
- anlegget skal være forvaltning av anlegget
- anlegget skal være forvaltning av anlegget

Vann i anlegg forts.

- Må tenke på:
 - Dimensjonert for type bruk
 - Utformet slik at fare for personer unngås
 - Rutiner for ettersyn og kontroll er på plass
- Vær spesielt oppmerksom på:
 - Er anlegget i nærheten av skole, barnehage eller lekeplass?
 - Behov for sikringstiltak?
 - Når på året benyttes anlegget?

Generelt

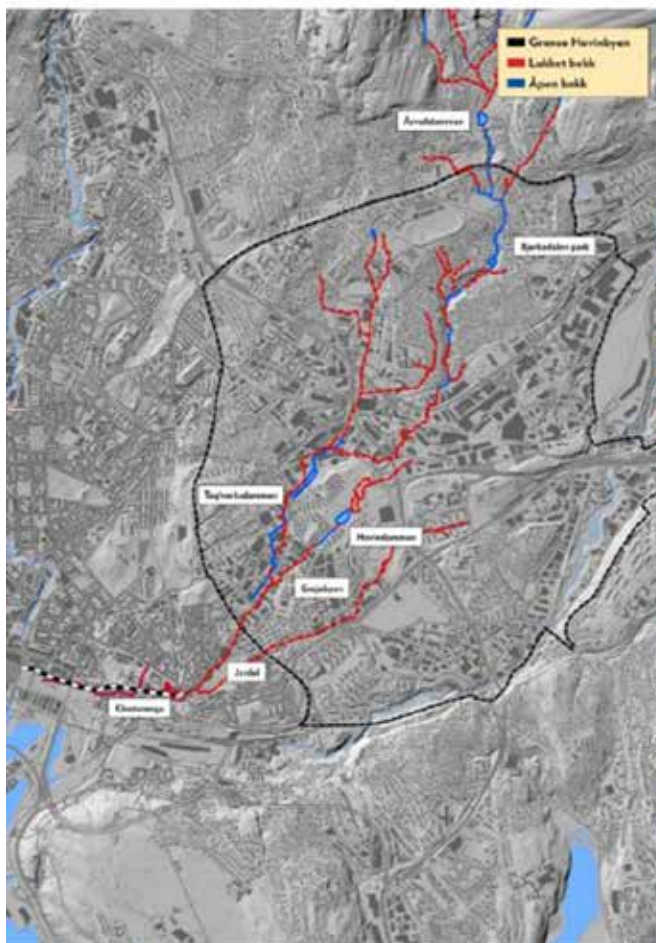
Vann i anlegg kan erstatte ulike typer anlegg som f.eks. vannskog, vannfontene eller vannspillere som med å sikre barns sikkerhet, framtidsrett og sprangevne. Det vil bli forklart i denne rapporten. Det vil bli forklart i denne rapporten. Det vil bli forklart i denne rapporten. Det vil bli forklart i denne rapporten. Det vil bli forklart i denne rapporten.

Eier av anlegget

- For alle juridiske ansvar for anlegget
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Gjøre å gjøre en miljø- og sikkerhetsanalyse av anlegget
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet
- Skal sørge for at anlegget er sikret mot vann og elektrisitet

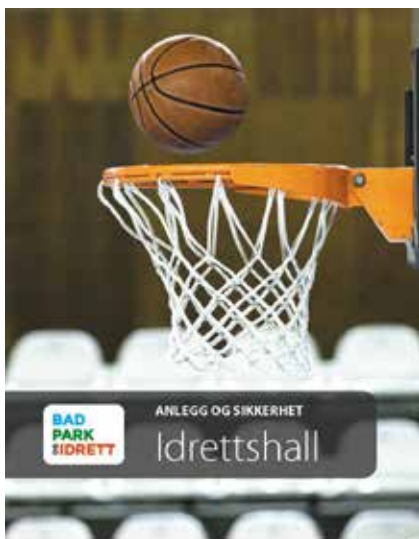
Vann i anlegg forts.

Hovinbekken 2017

Bilde © Oslo kommune

Sikkerhet i idrettshaller

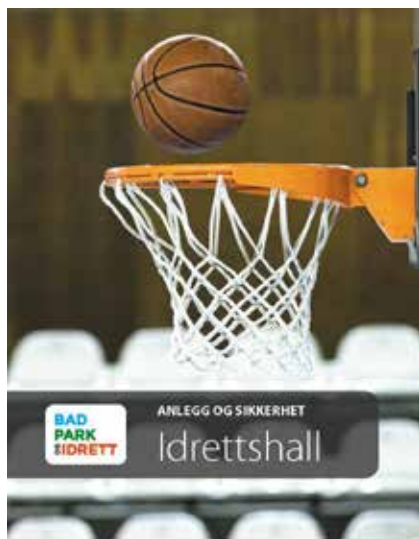

- Bør tenke på:
 - Dimensjonert for type bruk – idretten har spesifikasjoner og normer
 - Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning (KUD)
 - Rutiner for ettersyn og kontroll er på plass

Eier av idrettshallen

- for det juridiske ansvaret for anlegget
- skal sørge for at framsyn av sikkerhet krever raskt anlegg pålegg, oppgr. og utrust.
- skal fremtidsrettet med hensikter der personene anser i forhold til sikkerhet er avgjørende
- skal alltid være i tette samarbeid med overordnet sikkerhet og beredning av anlegget
- skal etablere en sikkerhetsplan for anlegget med følgende innhold (se internkontrollplanen):
 - analyse av anleggets risiko og potensiell
 - anskaffelse av det nødvendige utrustningen
 - anskaffelse av sikkerhetsutrustning
 - anskaffelse av spesialutrustning
 - anskaffelse av kontroll av anlegget
 - oppnevne person som følger opp sikkerhetsplanen

Sikkerhet i idrettshaller forts.

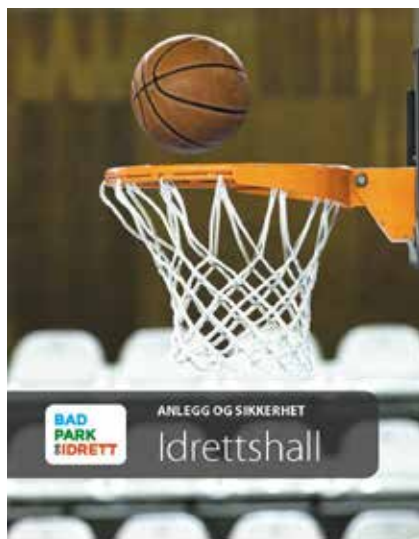

Eier av idrettshallen

- For alle jussidde anlegg for anlegg
- Skal sørge for at bruk av idrettshallen er sikker og trygg, trygt og i tråd
- Skal sørge for at idrettshallen er sikker og trygg i forhold til sikkerhet og trygt
- Skal alltid være i god og sikker stand for overalt idrettshall under bruk av anlegg
- Skal etablere en sikkerhet plan for idrettshallen med følgende innhold (se instruksjonsplanen):
 - analyse av anleggets risiko
 - sikkerhet plan for idrettshallen
 - sikkerhet plan for idrettshallen
 - sikkerhet plan for idrettshallen
 - sikkerhet plan for idrettshallen
 - sikkerhet plan for idrettshallen

- Vær spesielt oppmerksom på:
 - At mål, bommer, bukker og annet bevegelig utstyr alltid festes forskriftsmessig
 - Behov for opplæring?
 - Sikringsprosedyrer skal alltid følges!
 - Bruk av matter
 - En og en om gangen
 - Voksen/opplært personell skal være i umiddelbar nærhet

Sikkerhet i idrettshaller forts.

Eier av idrettshallen

- for alle jussidde ansvar for anlegget
- skal sørge for at framsyn til sikkerhet vurderes i alle planlegging, bygging og i bruk
- skal fremtidskonstruert med hensiktsmessige sikkerhetsforhold til sikkerhet og trygghet
- skal alltid være i jevne sikkerhetskontroll for eventuelt å sikre under bruk av anlegget
- skal etablere en sikkerhetsplan for anlegget med følgende innhold (se instruksjonsbrev til bruk):
 - analyse av anleggets risiko og ansvar
 - sikkerhetsplan for anlegget
 - sikkerhetsplan for spesielle aktiviteter
 - sikkerhetsplan for bruk av anlegget
 - oppnevnte person som følger opp sikkerhetsplanen

- Ved utleie:
 - Kontrakt som regulerer bruk og ansvar
 - Navngitt person har ansvar og er tilstede
 - Behov for opplæring i bruk?
 - Behov for opplæring i rutiner?
 - Behov for ansatte tilstede?
- Når andre drifter:
 - Drift og ansvar skal reguleres i avtale
 - Ansvarsfordeling skal klart fremgå
 - Eier skal sørge for at det gis opplæring i HMS krav og sikkerhetsrutiner

Oppsummering

- HVILKEN type anlegg/utstyr?
 - Idrettsanlegg/svømmehall/lekeplass/friluftsområde
 - Antall rom?
 - Type utstyr som brukes?
- HVEM bruker anlegget/utstyret, og HVORDAN brukes det?
 - Det er stor forskjell på utstyr som brukes av ett barn i en **privat** hage, og av flere på en idrettsplass eller i et idrettsanlegg
 - Organisert/uorganisert aktivitet?
- HVOR står utstyret?
 - Plassering ute/inne – utsatt for vær og vind
 - Plassering ved vei, trær, sikring
- Tiltak?

Nettressurser

- www.badparkogidrett.no "Sikkerhet"
- www.regelhjelp.no
- www.lovdata.no
- www.erdetfarlig.no
- www.idrettsanlegg.no

- Web-baserte verktøy/program/systemer
- www.facilit.no
- www.infotjenester.no
- <http://nois.no/?aid=9088900>